

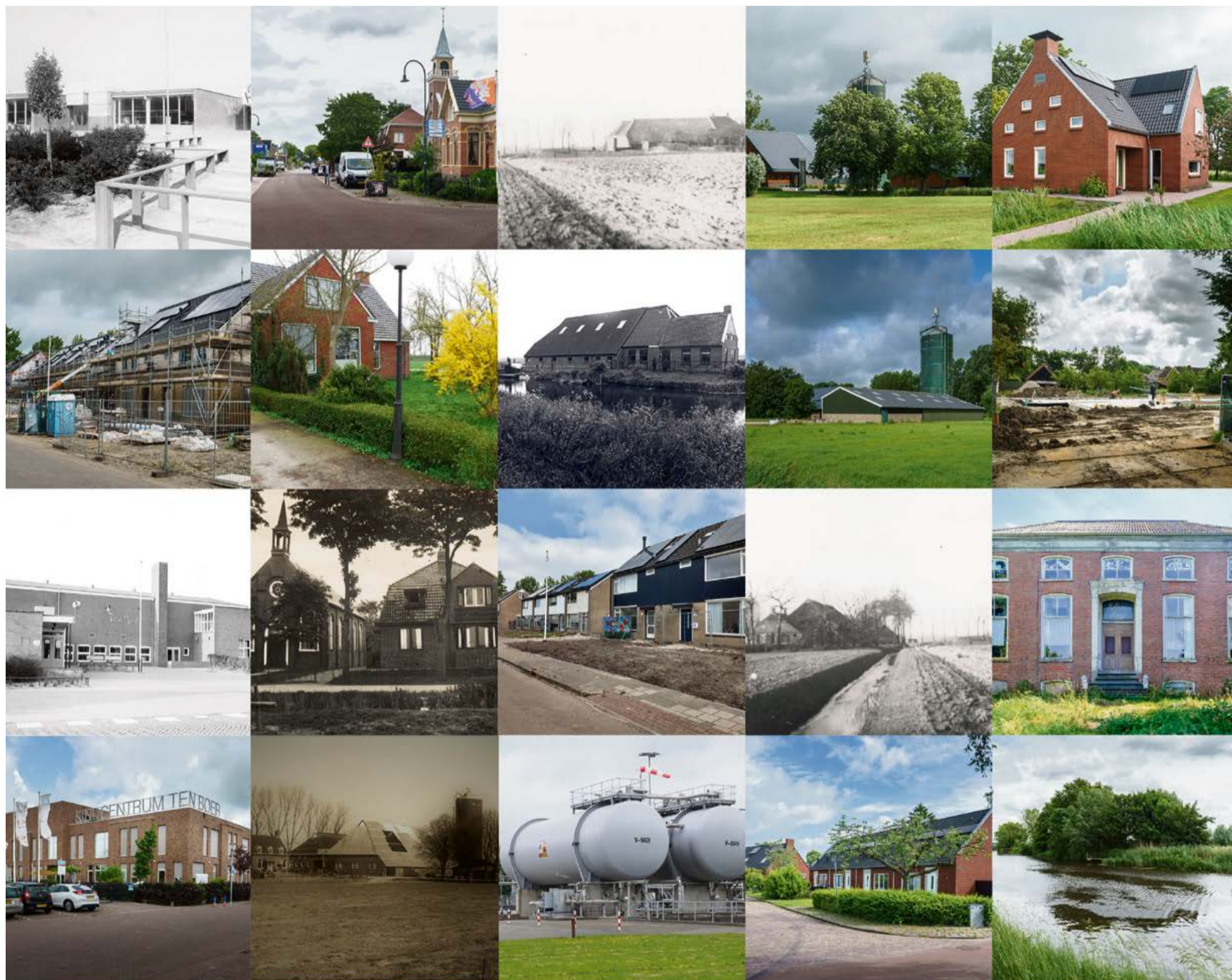
NUMMER

32

Groninger Bodem Beweging

JUNI 2026 | UITGAVE VAN: GRONINGER BODEM BEWEGING

WWW.GRONINGER-BODEM-BEWEGING.NL

5 Staat van het Kerngebied

15 Erfgoed is geen luxe

7 Veiligheid zonder twijfel

18 10 jaar Stut en Steun!

9 Een nieuw dorp op oude grond

17 OPGESCHUD

WIJ BRENGEN SFEER IN UW WONING!

U bent van harte welkom bij Bosker Meubelen in Siddeburen

Boxspring
180x200 cm

€1.775.-

Kast 'Living'
Gerecycled teakhout
€899.-

U kunt bij ons terecht voor uw complete interieur. Denk hierbij aan mooie meubelen, accessoires, verlichting, vloeren, raamdecoratie, etc.

Wandkast 'DTP'
Teakhout/metaal
€999.-

Stijlvolle bank 'Anna'
In microleder

vanaf **€1.059.-**

Eetkamerstoel 'Sem'
in 3 kleuren leverbaar

€209.-

Salontafel 'Lela'
Keramik/
marmerspatroon

€659.-

Dressoir 'Annet' 180x85x45 cm
In naturel of zwart

€1.049.-

Héél veel nieuwe
accessoires!

BOSKER MEUBELN

de zaak die sfeer in uw huis brengt

*De koffie staat klaar in
onze stijlvolle winkel!*

Kalverkampen 1 | Siddeburen | 0598 432989
www.boskermeubelen.nl

Colofon

Uitgave

Groninger Bodem Beweging
Stationslaan 8, 9919 AB Loppersum
contact@groninger-bodem-beweging.nl
www.groninger-bodem-beweging.nl

Oplage 150.000 exemplaren

Bestuur GBB

Albert Hebels, Coert Fossen en
Ciska van Aken

Redactie

Merel Jonkheid (hoofdredactie),
Josie Borger, Ineke Noordhoff

Met bijdragen van

Ivar van der Velde,
Els Zwerver,
OPGESCHUD

Fotografie p. 9-13

Reyer Boxem

Acquisitie/Productie

Printing Point 4 U
Aries Platje 06 – 33781920
info@printingpoint4u.nl
www.printingpoint4u.nl
Noorderstraat 95a,
9611 AC Sappemeer

Druk

Mediahuis Grafisch Bedrijf

De Groninger Bodem Beweging is niet aansprakelijk voor de inhoud van de advertenties

Inhoud

- 5** Staat van het Kerngebied
- 7** Veiligheid zonder twijfel
- 9-13** Een nieuw dorp op oude grond
- 15** Erfgoed is geen luxe
- 18** 10 jaar Stut en Steun!
- 19** Pitch winnaar open call
- 17** OPGESCHUD
- 23** Uitleg over de Groningenwet

Voorwoord

De Groninger Bodem Beweging staat opnieuw op een kruispunt. Terwijl de Groningenwet bij de Eerste Kamer ligt en het juridisch raamwerk vormt voor schade, versterking en toekomstperspectief, zien wij vooral hoe deze wet in de praktijk uitpakt voor bewoners. De belofte was helder: eenvoud, duidelijkheid en rechtvaardigheid. Maar wie de wet leest, ziet al snel een complex bouwwerk ontstaan, met uitzonderingen op uitzonderingen en bepalingen die elkaar tegenspreken. Bewoners noemen het inmiddels "een nieuwe laag regels bovenop de oude". Zoals een deelnemer aan de Staat van het Kerngebied zei: "Het woud wordt alleen maar dichtter."

Dit voorjaar publiceerde de GBB de Staat van het Kerngebied 2026, waarin bewoners opnieuw hun ervaringen deelden. De rode draad is onveranderd: mensen voelen zich nog steeds niet gezien. De schade-aftandeling blijft stroperig, de versterking onvoorspelbaar en het vertrouwen in de overheid fragiel. Maar er is ook iets anders zichtbaar: een groeiende vastberadenheid om niet langer alleen te reageren op beleid, maar zelf richting te geven.

Daar raakt het derde thema van deze krant: erfgoed. Niet als nostalgisch decor, maar als fundament van identiteit, gemeenschap en toekomst. Erfgoed verbindt bewoners met hun dorp, hun landschap en hun geschiedenis. Het houdt mensen overeind wanneer hun huis op instorten staat. Het geeft dorpen weer kleur wanneer de versterking straten openbreekt.

Erfgoed is geen luxe. Het is een vorm van herstel. Het is erkenning. Het is toekomstkracht.

In steeds meer dorpen zien we bewoners die hun kerk, school, molen of dorpshuis niet alleen behouden, maar opnieuw betekenis geven. Zij laten zien wat de Groningenwet nog onvoldoende doet: ruimte maken voor de menselijke maat. Waar beleid vastloopt, beweegt erfgoed. Waar vertrouwen breekt, bouwt erfgoed weer op.

De vraag voor de komende jaren is dan ook niet alleen hoe we schade vergoeden of huizen versterken, maar hoe we gemeenschappen versterken. Hoe we ervoor zorgen dat de verhalen, plekken en tradities die Groningen dragen niet verdwijnen onder regelgeving, maar richting geven aan perspectief.

Laat dit de inzet zijn van 2026: niet alleen stenen rechtzetten, maar ook het verhaal van Groningen en de Groningers recht doen.

Coert Fossen
Voorzitter Groninger Bodem Beweging

De volgende krant verschijnt in november 2026

SLUIT JE AAN BIJ DE GRONINGER BODEM BEWEGING!

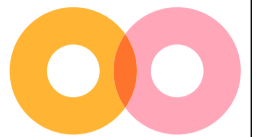
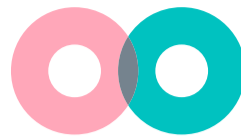
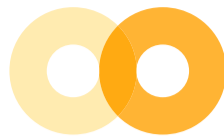
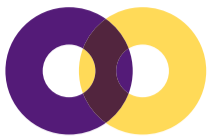
SAMEN STAAN WE STERKER. WORD LID VOOR SLECHTS EEN TIENTJE PER JAAR!

Door je lidmaatschap steun je de GBB en daardoor kunnen wij de belangen behartigen van burgers die leed, schade en onveiligheid ondervinden als gevolg van de gaswinning in Groningen. We zijn er voor iedereen: jong en oud, gedupeerde en steunbetuiger!

Meld je direct aan om lid te worden

GRONINGER-BODEM-BEWEGING.NL/WORD-LID/

Heeft u problemen met de schadeafhandeling? Of met de versterking van uw woning?

De Nationale ombudsman luistert, denkt mee en helpt u op weg.
Bel gratis 0800 - 33 55 555 of mail naar gaswinning@nationaleombudsman.nl.

Komt u liever langs? Bel ons, dan zorgen wij voor een gesprek bij u in de buurt.

0800 - 33 55 555 | nationaleombudsman.nl

**nationale
ombudsman**

PLUIMERS
ISOLATIE

BEDRIJVENNETWERK
ISOLATIEAANPAK
NIJ BEGUN

EEN NIJ BEGUN MAKEN WE SAMEN

Direct isoleren
tot €10.000
zonder
isolatieplan

✓ Erkend deelnemer
NIJBEGUN netwerk

Start met isoleren: geen isolatieplan nodig!

Heeft u een woning die vóór 1992 is gebouwd en blijven de kosten van de isolatiemaatregelen onder de € 10.000? Dan kunt u direct gebruik maken van de isolatiesubsidie van Nij Begun, zonder dat u eerst een isolatieplan hoeft te laten opstellen.

Zo kunt u direct starten met energiebesparende maatregelen, zoals spouw-, vloer- en dakisolatie. Tevens plaatsen wij hoogwaardig isolatieglas. Daarmee profiteert u direct van meer comfort én een lagere energierekening. Wilt u na het uitvoeren van de gekozen maatregelen op een later moment nog aanvullende isolatiemaatregelen laten uitvoeren? Dan kunt u alsnog een isolatieplan aanvragen.

U kunt direct isoleren als:

- ➔ de totale kosten lager zijn dan €10.000
- ➔ uw woning is gebouwd op voor 31 december 1991
- ➔ uw woning geen beschermd monument is
- ➔ er niet eerder subsidie is aangevraagd voor maatregelen waarbij een isolatieplan verplicht is
- ➔ de gekozen isolatiemaatregelen voldoen aan de eisen uit de maatregelencatalogus

Een begrip in isolatie met
ruim 50 jaar ervaring
www.pluimers.nl

Plan een bezoek met onze adviseur!
www.pluimers.nl/nijbegun
Tel: 050 - 2069140

Drie jaar na Nij Begun: bewoners zien nog altijd grote afstand tussen beleid en werkelijkheid

Drie jaar na de belofte van herstel geven bewoners in het zwaarst getroffen deel van Groningen het vertrouwen in de overheid gemiddeld een 1.0. Dat blijkt uit Staat van het Kerngebied 2026, het in april verschenen rapport van de Groninger Bodem Beweging, gebaseerd op een enquête onder zo'n zevenhonderd GBB-leden. De uitkomst is opvallend, maar voor de bewonersorganisatie niet onverwacht. Volgens de GBB laat het rapport vooral zien hoe groot de afstand nog altijd is tussen bestuurlijke voortgang en de dagelijkse werkelijkheid van inwoners.

Door Merel Jonkheid

Waar overheden vaak rapporteren over aantallen afgehandelde schades, versterkte woningen en beschikbare budgetten, wil de GBB met Staat van het Kerngebied jaarlijks vastleggen hoe bewoners de voortgang ervaren.

"Je kunt op papier veel hebben geregeld," zegt Merel Jonkheid, woordvoerder van de GBB. "Maar uiteindelijk gaat het erom of bewoners merken dat hun situatie verbetert." De publicatie viel vrijwel samen met de verschijning van de rapportage Staat van Groningen en Noord-Drenthe 2026, het overheidsdocument dat dertig jaar lang moet monitoren hoe de voortgang in Groningen en Noord-Drenthe is na maatregelenpakket Nij Begun. Ook daarin wordt erkend dat het vertrouwen in de overheid laag blijft. Maar waar het overheidsrapport een breed gebied bestrijkt, richt de GBB zich specifiek op het kerngebied: de gebieden waar de gevolgen van de gaswinning het zwaarst zijn geweest. Juist daar klinkt een hard oordeel.

Schade en versterking

Bijna alle respondenten in de Staat van het Kerngebied hebben fysieke schade aan hun woning gehad. De schadeafhandeling krijgt gemiddeld een 4,4. Op de vraag of deze sinds Nij Begun eenvoudiger is geworden,

geven bewoners een 3,8. Veel reacties gaan over trage procedures, fouten in dossiers en het gevoel dat bewoners nog steeds moeten aantonen dat schade daadwerkelijk door de gaswinning is veroorzaakt.

"Ook het herziene rapport dat we in 2025 ontvingen zat vol fouten. Hoezo menselijke maat?" schrijft een bewoner.

Volgens Coert Fossen, voorzitter van de GBB, is dat illustratief voor wat bewoners ervaren: "Feitelijk is er nog niet zoveel veranderd ten opzichte van vóór Nij Begun."

Ook de versterkingsoperatie krijgt een onvoldoende. Bewoners beoordelen deze gemiddeld met een 2,6. Vertragingen, onduidelijke communicatie en voortdurend veranderende plannings keren in veel reacties terug.

"Ons cluster zou eind 2024 klaar zijn. Nu gaat men pas in 2027 beginnen."

Volgens Coert draait de frustratie niet alleen om snelheid. "Mensen willen weten waar ze aan toe zijn. Als dingen veranderen, leg dan uit waarom. Dat gebeurt nog te weinig."

Vertrouwen en perspectief

Het scherpste oordeel betreft het vertrouwen in de overheid. Dat krijgt gemiddeld een 1.0. Slechts zeventien respondenten zeggen dat hun vertrouwen sinds Nij Begun is gegroeid. Dat cijfer staat niet op zichzelf. 71 procent

van de respondenten geeft aan mentale of lichamelijke klachten te hebben door de gevolgen van de gaswinning. Bij ruim een derde leidde dat tot ziekteverzuim. De reacties zijn veelzeggend.

"Het vertrouwen in de overheid is op een dieptepunt beland."

"Steeds dingen beloven en niet doen. Dat wekt wantrouwen op."

Volgens Merel laten de uitkomsten zien dat vertrouwen niet los kan worden gezien van de ervaringen die bewoners dagelijks opdoen.

"Vertrouwen ontstaat niet door nieuwe beleidsstukken. Mensen moeten merken dat hun situatie daadwerkelijk verbetert."

Ook het thema perspectief krijgt een lage waardering. Bewoners voelen zich nauwelijks betrokken bij de Economische Agenda die onderdeel uitmaakt van Nij Begun. Het gevoel van perspectief scoort gemiddeld een 1,6.

Wat moet er volgens bewoners veranderen?

Voor de Groninger Bodem Beweging is de Staat van het Kerngebied nadrukkelijk meer dan een jaarlijkse peiling. Het rapport moet zichtbaar maken waar bewoners vastlopen én welke verbeteringen nodig zijn.

Die boodschap bracht de organisatie vorige maand ook over aan de nieuwe regeringscommissaris Henk Nijboer tijdens een overleg

over de Staat van Groningen en Noord-Drenthe. Daarbij benadrukte de GBB dat juist de signalen uit het kerngebied laten zien dat de zwaarst getroffen gebieden nog altijd achterblijven.

Volgens de bewonersorganisatie moet allereerst een einde komen aan de voortdurende discussies over de oorzaak van schade in de kern van het bevingingsgebied. Bewoners mogen niet opnieuw vastlopen in procedures die juist eenvoudiger hadden moeten worden. Ook verzet de GBB zich tegen de huidige regeling van finale kwijting, omdat inwoners daarmee het risico lopen toekomstige schade niet meer vergoed te krijgen.

Daarnaast vraagt de organisatie aandacht voor de versterkingsoperatie. Niet alleen de snelheid, maar vooral de communicatie en de kwaliteit van de uitvoering moeten beter. Bewoners willen weten waar zij aan toe zijn en verwachten dat gemaakte afspraken worden nagekomen.

Ook op het gebied van brede welvaart ziet de GBB ruimte voor verbetering. De organisatie wijst erop dat juist het kerngebied op verschillende sociaal-economische indicatoren achterblijft. Investerings in leefbaarheid, gezondheid en economische ontwikkeling zouden daarom nadrukkelijker gericht moeten worden op de gebieden die het zwaarst zijn getroffen door de gevolgen van de gaswinning.

Uiteindelijk draait het volgens de GBB om één centrale vraag: hoe herstel je vertrouwen? Coert denkt dat bewoners daar zelf al jaren hetzelfde antwoord op geven: "mensen willen duidelijkheid. Ze willen dat afspraken worden nagekomen. En ze willen merken dat ze serieus worden genomen. Zo ingewikkeld is het eigenlijk niet."

Volgens de GBB ligt de sleutel niet alleen in nieuwe regelingen of extra budgetten, maar vooral in het daadwerkelijk betrekken van inwoners bij de keuzes die over hun leefomgeving worden gemaakt.

Daarmee is Staat van het Kerngebied 2026 meer dan een rapport over schade, versterking, vertrouwen en perspectief. Het is ook een poging om het bewonersperspectief blijvend onderdeel te maken van het gesprek over het herstel van Groningen.

Drie jaar na Nij Begun is de boodschap uit het kerngebied helder: herstel begint niet bij beleid, maar bij de vraag of bewoners merken dat beloften worden nagekomen.

Wil je meer weten?

Luister dan de GBB Podcast Staat van het Kerngebied! Hierin hoor je meer over de cijfers uit het rapport, citaten van bewoners en gaan Merel en Coert in gesprek over de uitkomsten.

Te vinden op Spotify en via www.groninger-bodem-beweging.nl/GBB-podcast

Aardbevingscoach: wij staan voor je klaar!

Aardbevingen veroorzaken niet alleen schade aan gebouwen. Mensen kunnen veel last (sociaal emotionele schade) hebben van alles wat er gebeurt. Blijf daar niet mee rondlopen! Schakel de aardbevingscoach in!

Grote gevolgen

De gevolgen van aardbevings schade zijn groot en niet alleen voor jouw woning! Denk aan lang wachten op schade herstel, je niet serieus genomen voelen, per direct je huis uit omdat je huis niet veilig meer is, naar een wisselwoning moeten verhuizen omdat je huis versterkt moet worden, je huis moeten verkopen waar geen interesse voor is. Je voelt je gefrustreerd, boos, machteloos en bang tegelijk. Het zijn voorbeelden van wat er op je af komt als je in een aardbevingsgebied woont.

De aardbevingscoaches zijn er voor jou!

Met al deze gevolgen kun je en hoef je niet alleen mee om te gaan. Schakel de aardbevingscoach in. Wij bieden je een luisterend oor of staan je bij in contacten met de verschillende instanties die over bevingsschade gaan. Daarbij ondersteunen we jou en je burens om samen weer grip te krijgen op je woon- en leefomgeving. Wij staan voor je klaar! Neem contact op met Mensenwerk Hogeland en bel (0595) - 745 090.

Mensenwerk Hogeland

Kapelstraat 9
9781 GK Bedum

www.mensenwerkhogeland.nl

info@mensenwerkhogeland.nl
t (0595) 745 090

**mensenwerk
hogeland**

Onderdeel van Tintengroep

Ruimte voor jouw verhaal

De versterking kan heftig zijn. Soms is het te veel om te behappen. De mensen van GVA Groningen zijn er, om je te steunen en samen met jou het overzicht te krijgen om verder te kunnen.

GVA Groningen is er voor jou

Geestelijke Verzorging Aardbevingsgebied Groningen is er voor iedereen die geraakt is door de gaswinning. Jouw persoonlijke verhaal telt. Wij gaan met jou in gesprek. Ook kunnen wij jou ondersteunen in gesprekken met anderen.

GVA Groningen is onafhankelijk. Alles is strikt vertrouwelijk. De begeleiding is gratis.

Wij zijn ervan overtuigd dat ieder mens van waarde is. Daarom vragen wij aandacht voor menselijkheid in het aardbevingsgebied. Waar deze onder druk staat, signaleren wij dit bij betrokken partijen. Ook helpen en adviseren wij organisaties die werken met mensen in het aardbevingsgebied.

Geestelijke Verzorging
Aardbevingsgebied
Groningen

Meer weten

www.gvagroningen.nl
info@gvagroningen.nl
06 42 45 71 73

meubelen • bedden • vloeren
• gordijnen • verlichting
• woondecoratie

Kalverkampen 1
9628 TT, Siddeburen

Telefoon: 0598 432 989
Mail: info@boskermeubelen.nl

www.boskermeubelen.nl

‘Over veiligheid mag geen twijfel bestaan’

Advocaat Jewan de Goede ziet hoe bewoners vastlopen in de versterkingsoperatie terwijl vragen over veilige woningen en miljardenuitgaven toenemen

Door Merel Jonkheid

Jewan de Goede staat al sinds de beving bij Huizinge in 2012 gaswinningsgedupeerden bij. Hij woont zelf in het gebied en behandelt inmiddels honderden schade- en versterkingszaken.

In die jaren zag hij hoe de versterkingsoperatie veranderde in een ingewikkeld bureaucratisch systeem waar volgens hem veel bewoners in vastlopen. ‘Mensen denken: er gaat zoveel geld naar Groningen, dus het zal inmiddels wel opgelost zijn. Maar bewoners zitten hier nog steeds jarenlang vast in procedures.’

Juist nu staat de operatie opnieuw onder druk. Binnenkort, waarschijnlijk rond het uitbrengen van deze GBB-krant, verschijnt het rapport van het Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG), dat onderzoekt hoe betrouwbaar de veiligheidsbeoordelingen van woningen in het bevingsgebied zijn.

Wat verwacht je van het ACVG-rapport?

‘Ik verwacht eerlijk gezegd dat daaruit zal blijken dat er grote problemen zitten in de manier waarop woningen veilig zijn verklaard. Wij zien dat namelijk al jaren terug in dossiers.’

De versterkingsoperatie werd ongeveer tien jaar geleden opgezet door de overheid nadat bleek dat duizenden woningen risico lopen door bevingen als gevolg van de gaswinning. Meer dan 27.000 gebouwen zijn of worden onderzocht op veiligheid. De Nationaal Coördinator Groningen (NCG) is hiervoor verantwoordelijk. Woningen die volgens berekeningen voldoen aan de veiligheidsnorm krijgen

een zogenoemde ‘op norm’-verklaring en hoeven niet versterkt te worden. Maar juist over die beoordelingen bestaan volgens Jewan grote twijfels. ‘Wij laten rapporten regelmatig toetsen door eigen deskundigen. En in vrijwel al die dossiers zien zij problemen in de onderbouwing.’

Wat voor problemen zijn dat?

‘Verkeerde invoergegevens, ontbrekende berekeningen, aannames die nooit onderzocht zijn. Soms zijn constructies verkeerd ingevoerd of wordt uitgegaan van funderingen die nooit daadwerkelijk bekeken zijn.’ Volgens Jewan kunnen bewoners daardoor nauwelijks controleren of conclusies wel kloppen. ‘Mensen krijgen te horen dat hun woning veilig is, terwijl ze de achterliggende berekeningen vaak niet eens mogen inzien.’

Jewan benadrukt dat fouten in een beoordeling niet automatisch betekenen dat woningen onveilig zijn en nog versterkt moeten worden. ‘Maar het betekent wel dat de zekerheid ontbreekt dat die conclusie klopt. En juist bij veiligheid moet iedere twijfel weggenomen worden.’

Het gaat volgens hem bovendien niet om incidenten. ‘Als je in tientallen of misschien wel honderd dossiers telkens dezelfde problemen tegenkomt, dan zegt dat iets over het systeem. Dan kun je niet meer spreken van een toevallige fout.’

Wat moet er volgens jou gebeuren als inderdaad blijkt dat beoordelingen door de NCG niet betrouwbaar zijn?

‘Dan moeten die beoordelingen opnieuw worden gedaan. Dat kan eigenlijk niet anders. Bewoners hebben er recht op dat veiligheidsbesluiten volledig transparant, controleerbaar en goed onderbouwd zijn.’

Volgens Jewan zou de NCG in dat geval niet alleen opnieuw moeten rekenen, maar ook fundamenteel anders moeten gaan werken. ‘De invoergegevens, berekeningen en aannames moeten inzichtelijk worden gemaakt voor bewoners en hun deskundigen. Nu moeten mensen vaak maar aannemen dat iets klopt.’

Ook vindt hij dat bureaus die eerder fouten maakten niet automatisch opnieuw dezelfde opdrachten zouden moeten krijgen. ‘Als blijkt dat beoordelingen op grote schaal niet deugen, dan kun je niet zonder meer doorgaan met dezelfde werkwijze. Dan moet je kritisch kijken naar de bureaus die die berekeningen hebben gemaakt.’

Volgens hem is het bovendien belangrijk dat bewoners snel duidelijkheid krijgen. ‘Je kunt mensen niet nog eens jarenlang in onzekerheid laten zitten terwijl ondertussen discussie bestaat over de veiligheid van hun woning.’

Wat zie jij gebeuren bij bewoners die jarenlang vastzitten in dit dossier?

‘Mensen raken uitgeput. Sommige bewoners zitten al zeven, acht of zelfs tien jaar in procedures. Eerst wordt iets toegezegd, later weer ingetrokken. Ontwerpen worden aangepast, beoordelingen veranderen opnieuw. Dat doet ontzettend veel met mensen.’

Vooraf het terugkomen op eerder gemaakte afspraken zorgt volgens hem voor frustratie. ‘Bewoners denken eindelijk duidelijkheid te hebben. Er ligt een ontwerp, er zijn afspraken gemaakt, iedereen denkt: nu kunnen we verder. En dan komt de NCG later toch weer terug op onderdelen. Dat maakt het systeem fundamenteel onbetrouwbaar.’

Is het systeem ook willekeurig?

‘Ja, omdat het ook nog eens enorm lijkt af te hangen van wie je tegenover je hebt. Welke projectleider, welke bewonersbegeleider, welke deskundige. De ene bewoner krijgt relatief snel duidelijkheid, terwijl de ander volledig vastloopt. Daardoor voelt het voor veel mensen alsof het een loterij is geworden.’

Hij benadrukt dat bewoners zelf nauwelijks verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor vertragingen. ‘Ik ben nog nooit een bewoner tegengekomen die zei: laat die versterking maar wat langer duren. Mensen willen juist ontzettend graag dat het eindelijk wordt opgelost.’

Tegelijkertijd groeit buiten Groningen juist de kritiek op de enorme bedragen die naar het bevingsdossier gaan. De afgelopen jaren gingen miljarden euro's naar schadeafhandeling, versterking en uitvoeringsorganisaties.

Begrijp je de kritiek op de grote geldstroom die naar Groningen gaat?

‘Absoluut. Alleen denken veel mensen dat dat geld vooral bij bewoners terecht komt. Dat beeld klopt totaal niet.’ Volgens Jewan blijft een groot deel van het geld hangen in het systeem zelf: bij organisaties, externe adviseurs, ingenieursbureaus en juridische procedures. ‘Daar gaan enorme bedragen in om.’

Hij noemt het problematisch dat dezelfde bureaus soms meerdere keren aan hetzelfde dossier werken. ‘In feite verdienen sommige bureaus aan hun eigen fouten. Als een rapport gebrekkig is en bewoners bezwaar maken, krijgt hetzelfde bureau vervolgens weer opdracht om aanvullende rapporten te schrijven.’

‘Iedereen zegt voortdurend dat gemeenschapsgeld zorgvuldig besteed moet worden, maar ik zie de gekste dingen voorbijkomen.’

Jewan noemt een recente zaak waarin een bewoner twee jaar moest procederen tegen het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) voor een extra schadevergoeding van vijfhonderd euro. Een dag voor de laatste zitting liet het IMG weten tóch de vergoeding uit te keren. ‘Daar zijn uiteindelijk advocaten, juristen, procedures en rapporten bij betrokken geweest die de samenleving waarschijnlijk een veelvoud daarvan hebben gekost. Ik schat de kosten inmiddels op zo'n 20.000 euro.’

Volgens Jewan is het systeem enorm uit balans geraakt en ligt de verantwoordelijkheid daarvoor bij de overheid en de manier waarop uitvoeringsorganisaties handelen. ‘Dat wringt enorm als je tegelijkertijd ziet hoe bewoners jarenlang moeten procederen over relatief kleine bedragen.’

Er ontstaat soms een beeld dat bewoners profiteren. Wat doet dat met hen?

Dat raakt veel Groningers, merkt Jewan. ‘Naast dat dit beeld dus niet klopt, heeft ook nog eens niemand gevraagd om bevingen. Niemand heeft gevraagd om jarenlang in onzekerheid te leven of in procedures terecht te komen.’ Hij ziet bewoners die boos, moedeloos en soms depressief raken. ‘Mensen kunnen hun leven niet verder oppakken. Relaties komen onder druk te staan. Gezinnen zitten jarenlang in onzekerheid over hun woning en hun toekomst.’ Hij verwijst naar de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen, die concludeerde dat Groningers jarenlang onvoldoende beschermd zijn geweest. ‘Er zijn excuses aangeboden en er zijn harde conclusies getrokken. Maar veel bewoners ervaren nog steeds dat er in de praktijk te weinig verandert.’

Wat motiveert jou om tóch door te gaan?

‘Omdat veel bewoners anders alleen tegenover een enorm systeem staan. Het is een ongelijke strijd geworden.’ Hij noemt het bestuursrechtelijke gevecht met grote organisaties als IMG en NCG zwaar en ingewikkeld. ‘Soms voelt het alsof je voortdurend tegen een muur oploopt. Maar als wij ermee stoppen, staan bewoners er helemaal alleen voor. En uiteindelijk gaat het hier om iets fundamenteels: mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat hun huis veilig is.’

Benieuwd naar meer? Je kunt het gesprek met Jewan de Goede terugluisteren via de GBB Podcast! www.groninger-bodem-beweging.nl/GBB-podcast

Heb je **hulp of advies** nodig of gewoon iemand om mee te **praten**?
Cadanz Welzijn is er voor jou!

We bieden in Eemsdelta ondersteuning bij aardbevingsproblematiek, financiën, opvoedingsvragen, eenzaamheid en hulp om langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Ook kun je bij ons terecht voor o.a.

- Mantelzorgondersteuning
- Begeleiding bij rouw en verlies
- Welzijn op Recept

Daarnaast werken we samen met inwoners aan sterke wijken en buurtactiviteiten.

 Cadanz Welzijn Samen. Leven. Doen. Eemsdelta.

www.cadanzwelzijn.nl | 0596-745024

Nu stap voor stap voordelig isoleren met subsidie van Nij Begun

Direct een warmer huis en lagere energiekosten

Je kunt als huiseigenaar nu isoleren en ventileren met subsidie tot €10.000 (incl. btw). Met maatregelen zoals vloer-, dak- en glisolatie kun je direct beginnen.

De voordelen

- ✓ Lagere energiekosten
- ✓ Warmer huis
- ✓ Meer comfort

Subsidie van 50% tot 100%

Afhankelijk van je woonplaats, woning en inkomen.

Gratis hulp

Hulp bij keuzes, kosten en subsidie-aanvraag van een isolatieondersteuner.

Nog meer isoleren en ventileren?

Vraag dan een gratis isolatieplan aan. Met dit plan zie je welke maatregelen nog meer nodig zijn tot de isolatiestandaard. Je krijgt 50% subsidie tot maximaal 20.000 euro of 100% subsidie tot maximaal 40.000 euro.

Scan voor meer informatie.

ISOLATIEAANPAK
NIJ BEGUN

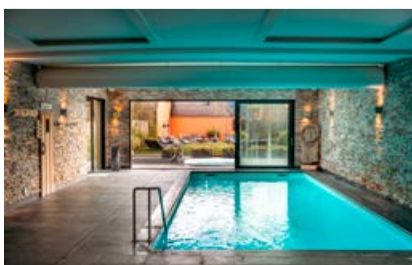
Groningse gastvrijheid & sfeervol genieten

- 63 premium hotelkamers
- Meerdere zalen voor events
- Heerlijk ruim terras
- Culinair genieten
- Verrassend luxe SPA
- 7 luxe long stay appartementen

KWALITEIT EN
PERSOONLIJKE
TOUCH
7 DAGEN
PER WEEK!

www.hotelspoorzichtspa.nl
Molenweg 11
9919 AE Loppersum
0596 571 592
info@hotelspoorzichtspa.nl

DeGoede

bestuursrecht • advocaten

Mijnbouwschade of versterkingsprobleem?

Wij geven deskundige ondersteuning bij uw mijnbouwschadezaak of versterkingsprocedure, eventueel gefinancierd met de Subsidieregeling rechtsbijstand Twg. Neem contact op voor meer informatie.

degoedebestuursrecht.nl • mijnbouwschadeadvocaat.nl

Een nieuw dorp op oude grond

Wie oude foto's van Groningen naast beelden van nu legt, ziet in één oogopslag hoeveel er in een eeuw kan veranderen. Dorpsgezichten verschuiven, wegen worden breder, winkels verdwijnen, nieuwe woningen verschijnen en karakteristieke gebouwen maken plaats voor iets anders. Verandering is van alle tijden. Technische vooruitgang, economische ontwikkelingen en veranderende woon- en leefwensen hebben het Groninger landschap en de dorpen altijd gevormd.

Op de foto's in dit artikel zien we die ontwikkeling terug. Het zijn beelden van gewone straten, huizen, boerderijen en dorpskernen. Waar vroeger een smid, bakker of kruidenier zat, staat nu een woning. Waar ooit een brugwachtershuisje of arbeiderswoning het straatbeeld bepaalde, zien we nu een parkeerplaats, een appartementencomplex of een moderne gezinswoning. Het landschap verandert mee met de samenleving.

Toch is er helaas één ontwikkeling die de afgelopen jaren een extra stempel heeft gedrukt op onze regio: de gevolgen van de gaswinning. De bevingen en de grote risico's die dit met zich meebrengt heeft geleid tot een omvangrijke versterkingsoperatie. Na jaren van onzekerheid, onderzoeken en wachten wordt er op dit moment op grote schaal gebouwd en versterkt. Voor veel bewoners betekent dat een noodgedwongen 'nieuw begin'.

Wie door het bevingengebied rijdt, ziet de veranderingen overal. Bouwhekken,

hijskranen en nieuwe woningen bepalen steeds vaker het straatbeeld. Dit roept gemengde gevoelens op. Want met elke woning die verdwijnt, verdwijnt soms ook een stukje geschiedenis. Karakteristieke panden, herkenbare gevels en gebouwen die generaties lang deel uitmaakten van een dorp, maken plaats voor nieuwbouw. Niet iedereen ervaart dat als vooruitgang.

De foto's op de volgende pagina's laten die spanning tussen verandering en behoud zien. Ze tonen niet alleen wat verloren ging, maar ook wat bleef bestaan.

Gelukkig zijn er nog altijd monumentale panden, historische boerderijen, kerken en dorpsgezichten die herinneren aan het verleden. Zij vormen het zichtbare geheugen van onze streek.

Voor dit beeldverslag ging ons redactielid Josie Borger op speurtocht in haar eigen omgeving. Ze dook archieven in op zoek naar oude foto's en verhalen achter gebouwen en plekken die in de loop van de tijd zijn veranderd. Samen met fotograaf Reyer Boxem bezocht zij vervolgens deze locaties om vast te leggen hoe ze er vandaag de

dag uitzien. Op de volgende pagina's zie je de resultaten: oude en nieuwe beelden naast elkaar, van dorpen en straten in het bevingengebied. Soms zijn de verschillen opvallend, soms moet je goed kijken. Maar iedere foto vertelt iets over de geschiedenis van onze streek én over de veranderingen die nog altijd gaande zijn.

Bronnen oud beeldmateriaal:

- Cultuurhistorische Vereniging Ten Boer: O.B. de Huijkar - Woltersum
- Groninger Archieven: gereformeerde kerk - Overschild, Roeksweer (E.J. Huizinga-Onnes), openbare lagere school - Woltersum, Fivelstraat - Ten Boer, Vita Nova - Middelstum
- Historische Vereniging Ten Post en Omgeving: camping de Banjer
- Josie Borger: gaslocatie Overschild
- Wikipedia user 'Hardscarf': Hoog Hammen

Alle nieuwe foto's: Reyer Boxem
Archiefonderzoek en teksten artikel: Josie Borger

Luddeweer, Hoog Hammen

De monumentale boerderij Hoog Hammen bij Overschild was het decor van de televisieserie "Hollands Hoop" en werd zo landelijke bekend. Het pand had jarenlang te lijden van aardbevingen, met als begrijpelijke consequentie dat de eigenaar ook hoognodig onderhoud uitstelde. De laatste bewoner verkocht de boerderij in 2011 met pijn in het hart, zijn voorouders hadden vanaf ongeveer 1550 op deze plek gewoond. Zijn uitspraak "Elke houtworm ken ik bij naam" is tekenend in dit verband. De boerderij dateert

van 1869 en is ontworpen door architect Willem van der Heide. Maar de plek werd al bewoond in de tijd van de Romeinen. Na het vertrek van de laatste bewoner kreeg het gebouw een nieuwe bestemming. De stichting Hoop voor Hoog Hammen wilde de boerderij in originele staat behouden, maar is daarin niet geslaagd. Het pand kwam in particulier bezit en kreeg opnieuw een agrarische bestemming. Er zijn nieuwe bedrijfsgebouwen bijgebouwd en van de oorspronkelijke boerderij is alleen het voorhuis nog over.

Roeksweer

Het streekje Roeksweer ligt aan de zuidzijde van het Eemskanaal en bestaat uit twee boerderijen. Ook hier zijn de veranderingen aan de gebouwen goed zichtbaar.

Overschild, Meerweg en Kanaalweg

Overschild is een relatief jong dorp. Het oudste bouwwerk is molen Windlust, die in 1859 werd gebouwd met tweedehands materiaal van een poldermolen uit Steendam. Voor die tijd was woningbouw niet mogelijk in dit drassige gebied. Door de komst van het Eemskanaal werd de afwatering beter en werden er ook woningen gebouwd. Door de gasbevingen is naar schatting zo'n 80 procent van

de 19-eeuwse bebouwing verdwenen en vervangen door nieuwbouw. Dit is vooral goed te zien aan de Meerweg en de Kanaalweg. Molen Windlust aan de Kanaalweg en de oorspronkelijke gereformeerde kerk met bijbehorende pastorie aan de Meerweg herinneren nog aan het verleden. Beide stammen uit 1879 en hebben een monumentale status.

Middelstum, Vita Nova

Vita Nova werd gebouwd in de jaren 60 en diende aanvankelijk als verenigingsgebouw van de Gereformeerde Kerk. Daarna kwam het in handen van particulieren en beleefde een bloeiende tijd als ontmoetings- en uitgaanscentrum onder beheerders Evenhuis. Door de coronapandemie en de slepende bevestigingsproblematiek sloten de beheerders de deuren definitief in 2020. Momenteel heeft de gemeente Eemsdelta het pand in bezit. Het wordt gesloopt en er komt een nieuw dorps huis op dezelfde plek. De naam van het oude pand was "vita nova", wat "nieuw leven" betekent. Deze naam is al verwijderd en nieuw leven zit er voor dit karakteristieke pand niet meer in.

Overschild, NAM gaswinningslocatie

De gaswinningslocatie bij de Bloemhofbrug in Overschild was een van de vele plekken waar gas werd gewonnen. In de begintijd werd er nog geregeld afgefakkeld, wat in de wijde omgeving goed te zien en te horen was. Een enorme vlam verlichtte het hemelgewelf, wat gepaard ging met veel geraas. Deze installatie is nu grotendeels ontmanteld en aan het zicht onttrokken door bomen en struikgewas. Alleen de stapel stenen op de foto herinnert nog aan het gebouwtje dat hier ooit stond.

Ten Boer, Fivelstraat

De Fivelstraat in Ten Boer was een typische nieuwbouwstraat met twee onder-een-kap woningen uit de jaren 70. In deze straat werden alleen de woningen aan de oneven kant van de straat gesloopt en herbouwd. De instanties vonden dit niet nodig voor de even kant.

Woltersum, Dobbestraat

De Dobbestraat in Woltersum was een klassiek voorbeeld van zogenaamde doorzonwoningen uit de jaren 70. De meeste waren bestemd voor sociale huur. Inmiddels is de hele straat afgebroken en zijn er nieuwe huizen voor in de plaats gekomen. De nieuwe woningen zijn weer voornamelijk sociale huurwoningen, ditmaal aangevuld met enkele woningen voor starters.

Ten Boer, Washuisterweg

De boerderij Groot Waschhuis werd gebouwd halverwege de 19e eeuw, maar deze plek werd al veel eerder bewoond. Een washuis, ook wel voorwerk genoemd, hoorde vaak bij een klooster en aangenomen wordt dat hier de was en andere klussen werden gedaan voor de kloosterlingen. De oude boerderij had zo veel schade dat ook hier besloten werd het gebouw af te breken en te vervangen door nieuwbouw.

Ten Boer, openbare basisschool de Huifkar

Op 1 december 1978 werd de nieuwe openbare school "de Huifkar" officieel in gebruik genomen. De school stond aan de Kievietstraat en dankte zijn naam aan de lichtkoepel op het dak die deed denken aan een huifkar. Jaren later kampte de oude school met mijnbouwschade en was sprake van een slecht binnenklimaat. 's Zomers werd het er erg heet vanwege de "huif" op het dak. Daardoor en door nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs werd het noodzakelijk een nieuw onderkomen te zoeken. De school werd daarom ondergebracht in het nieuwe Kindcentrum Ten Boer, met CBS De Fontein en kinderopvang Kids2b als medegebruikers.

Ten Boer, Washuisterweg

Het huis aan Washuisterweg, stamde dan wel uit 1938, maar had bepaald geen monumentale status. Na enkele verbouwingen, allemaal goedgekeurd door de toenmalige gemeente Ten Boer,

en enkele herstelwerkzaamheden wegens mijnbouwschade, bleek het huis niet veilig genoeg. Uiteindelijk mondde dit uit in een langdurig sloop-/nieuwbouw traject.

Woltersum, openbare lagere school

De openbare school in Woltersum aan het kerkpad is geen zelfstandige school, maar een dependance van de Huifkar in Ten Boer. Ook dit gebouw wordt verplaatst naar een nieuwe locatie. In het nieuwe gebouw aan de Dobbestraat komt niet alleen de school, maar ook een locatie voor kinderopvang. De bouw van dit multifunctionele centrum is inmiddels gestart, zoals je kunt zien. De gemeente wilde oorspronkelijk het oude gebouw slopen, maar toen bleek het cultuurhistorische waarde te hebben. Daarom blijft het nu staan. Over een nieuwe bestemming wordt nog nagedacht, samen met de inwoners van Woltersum.

Dijkshorn, voormalige camping De Banjer

De Banjer was een camping op Dijkshorn, halverwege Ten Boer en Ten Post tussen het Damsterdiep en de Lustige Maar. Je kon er lekker kamperen in een tentje, maar er waren ook trekkershutten voor kampeersers met wat meer ambitie. Een mooi initiatief om het toerisme in onze provincie op de kaart te zetten. Helaas werd ook dit bedrijf het slachtoffer van de gasbevingen. De laatste eigenaar besloot, onder andere vanwege de eindeloze procedures, de zaak en de provincie te verlaten om elders zijn geluk te beproeven. Nu ligt het terrein braak en is het aan de gemeente Groningen om - samen met de inwoners - een nieuwe bestemming te zoeken. Er zijn inmiddels 86 ideeën ingediend, besproken en geprioriteerd. Woningbouw was één van de genoemde opties, maar dat is helaas niet mogelijk op deze mooie plek omdat de bestemming van dit terrein Natuur en Recreatie is geworden.

ISOLATIEBETON-NOORD.NL
 Schuimbeton - Vloerverwarming - Dekvloer

Isolatiebeton-Noord Uw Schuimbeton Leverancier

Welkom bij schuimbeton-Noord, uw lokale, betrouwbare partner voor hoogwaardige schuimbeton oplossingen.

Bespaar door het (laten) aanbrengen van een innovatieve en duurzame schuimbetonvloer in uw woning of bedrijfspand. Schuimbeton-Noord levert aan u als particulier en (bouw) bedrijf kant en klare schuimbeton, tevens kunnen wij u ontzorgen door de bestaande houten vloer te verwijderen, schuimbeton storten, vloerverwarming aanbrengen in combinatie met een cementgebonden dekvloer zodat u er met minimale inspanning en voor een aantrekkelijke prijs warm en comfortabel bijzit.

Schuimbeton is door zijn lage gewicht variërend van 400 tot 2100 kg/m³ en hoge sterkte ideaal geschikt voor het isoleren van uw vloer als ook voor vele andere toepassingen als: renovatie, stabilisatie, fundatie, egalisatie, werkvloeren en het opvullen van oude rioleringen en leidingen.

Voor het toepassen van schuimbeton in uw woning zijn er mogelijkheden voor de ISDE en de Nij begun (NCG) subsidies.

0598 39 09 26 | info@isolatiebeton-noord.nl | isolatiebeton-noord.nl

HYPOTHEEK ADVIES
 — HOOGEZAND —

Hoofdstraat 39 | Hoogezand | 0598 201124

Oldambster boerderij in Beerta (circa 1910). Fotograaf T. Post, uit de collectie van Groninger Archieven.

Erfgoed is geen luxe

Door Ivar van der Velde

‘Het is die puurheid, die ongereptheid. Er is hier meer ‘oud en sleets’ dan elders, maar de samenhang is nog gaaf. Dat maakt Groningen: Groningen’ vertelt Merijn Wienk. De bouwkundige en architect is werkzaam bij Libau- een kennisorganisatie voor ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed in Noord-Nederland- en is daarnaast al jaren betrokken bij het Groninger Gasberaad. Hij wijst erop dat niet één kerk, één boerderij of één monument bepalend is. ‘Het zijn juist de onderlinge verbanden die betekenis geven. Al die plekken zijn even waardevol, omdat ze zo verschillend zijn. Dat is een deel van wat we zelf zijn en dus van ons collectieve geheugen.’

De provincie is dus gevormd door samenhang, eeuwenlang was ons landschap daarbij de drager van de economie. ‘Het draait om het geheel dat de identiteit draagt van onze regio. Kerken, boerderijen, molens, de lintdorpen en de dijken vertellen samen het verhaal van het gebied,’ legt Wienk uit. Hij ziet erfgoed dan ook niet als luxe. ‘Het is geen hobby van specialisten en geen decor voor toeristen. Erfgoed is hoe een dorp zichzelf herkent en een bron van vertrouwen dat de plek waar mensen leven ook echt hun plek blijft.’ Daarom verzet Wienk zich ook tegen het idee dat erfgoed alleen bestaat uit de monumenten op een lijst. ‘Het gaat niet alleen om dat ene gebouw met een beschermde status. Het gaat om de samenhang met dingen daaromheen. De boom naast de kerk. Het schooltje ernaast. Het huis aan de overkant. Als alles daaromheen verdwijnt, houdt dat ene monument uiteindelijk ook geen stand en raakt het verweest op de plek.’

Tegelijk waarschuwt Wienk er voor om Groningen als een openluchtmuseum te behandelen. ‘Een museumstuk is iets statisch. Daar kun je niet in wonen, werken of recreëren. Onze leefomgeving moet juist een levend ding zijn.’ Daarbij heeft iedere generatie nieuwe wensen en opgaven. ‘Daarom moeten gebouwen kunnen veranderen zonder hun betekenis te verliezen. Je houdt je dorp alleen op orde als jonge generaties er ook kunnen blijven leven. Anders raak je je gemeenschap kwijt,’ vertelt Wienk. Maar herbesteding vraagt zorgvuldigheid. ‘Niet elke nieuwe functie past in een oud gebouw

of op elke plek. Een oude boerderij in een lintdorp kan als woonboerderij goed nieuwe bewoners toevoegen aan het dorp en zo bijdragen aan de leefbaarheid. Een boerderij midden in actief agrarisch gebied vraagt een andere afweging.’

Bij de Oldambster boerderijen wordt die spanning zichtbaar. ‘Ze zijn groot, beeldbepalend en verbonden met de geschiedenis van de Graanrepubliek. Ze geven maat aan het open landschap. Zonder die boerderijen verandert niet alleen het erf, maar ook het landschap zelf,’ zegt Wienk. Tegelijkertijd is het onderhoud duur en daarom zijn die boerderijen vaak lastig om her te bestemmen. ‘Door schaalvergroting in de landbouw zijn

Ansichtkaart ‘Groeten uit Zeerijp’ (circa 1915). Uitgever K.G. Heikema, uit de collectie van Groninger Archieven.

Groeten uit ZEERIJP

veel hun oorspronkelijke functie kwijtgeraakt. Waar vroeger tien of twintig koeien voldoende waren voor een goed bestaan, zijn dat er tegenwoordig meer dan honderd. Dit maakt dat veel oude boerenerven moeten veranderen.

De vraag is dus niet alleen of deze gebouwen bewaard moeten blijven? De echte vraag is welk nieuw leven erbij past? ‘Een boerderij was altijd een werkgebouw. Als je zo’n gebouw wilt redden, is een andere vorm van werken misschien logischer dan alleen wonen. Een werkplaats, een zorgfunctie, ontmoetingsplek of kleinschalige bedrijvigheid kan soms beter aansluiten bij de aard van het gebouw of de geschiedenis van een plek,’ legt Wienk uit. Daarbij hoort ook eerlijkheid. ‘Niet alles is te redden. Sommige gebouwen zijn technisch te slecht, financieel te zwaar of missen een realistische toekomstig gebruik. De moeilijke vraag is dan: wat moet blijven, wat kan veranderen en wat moet soms worden losgelaten?’ Die verantwoordelijkheid kan volgens Wienk niet alleen bij de eigenaar liggen. ‘Veel erfgoed is misschien privébezit, maar de waarde is publiek. De eigenaar betaalt het onderhoud, maar het is van ons allemaal. Iedereen geniet ervan, iedereen kijkt ernaar en iedereen heeft daarin een stukje van zijn geheugen.’

fotograaf: Ronnie Zeemering

Wienk pleit ervoor dat monumenteneigenaren niet alleen voor de kosten mogen opdraaien. ‘Zeker niet in het aardbevingsgebied, waar gebouwen sneller slijten en vaker onderhoud nodig hebben.’ Volgens hem is juist daar veel misgegaan. ‘Heel vaak hebben we scheuren cosmetisch hersteld. Dan zie je ze niet meer. Maar dat betekent nog niet dat het gebouw weer in zijn eigen kracht staat, want wanneer een muur opnieuw scheurt, blijkt dat het onderliggende probleem niet is opgelost.’ Ook de versterking vraagt meer dan alleen techniek. ‘Veiligheid is noodzakelijk, maar als veiligheid leidt tot snelle sloop en generieke nieuwbouw (zogenoemd de goedkoopste oplossing...), kan Groningen veiliger worden en tegelijk minder Gronings, dus aan ruimtelijke kwaliteit een stuk armer.’

Dat risico werd gelukkig al vroeg erkend. ‘Daarom zijn duizenden karakteristieke gebouwen geïnventariseerd en kregen die een beschermde status. Dat zijn gebouwen die bijdragen aan de identiteit van onze dorpen en landschappen,’ legt hij uit. Maar de menselijke kant moet daarbij wel voorop staan. ‘Begin niet bij regelingen, formulieren en loketten maar bij de bewoner. Hoe logisch zou het zijn als je gewoon begint aan een keukentafel met de vraag: hoe gaat het met je? Wat is de behoefte, waarmee kunnen we helpen?’ Eerst de eigenaar weer ‘in eigen kracht’, aandacht voor scheuren ‘tussen de oren’, komt het daarna ook vast goed met het erfgoed.

Nieuwsgierig naar wat Merijn Wienk nog meer te vertellen heeft?

Luister dan de GBB-Podcast die bij dit interview hoort, via Spotify of www.groninger-bodem-beweging.nl/gbb-podcast!

Instituut
Mijnbouwschade
Groningen

Kom een keer langs bij uw lokale steunpunt. (Of juist bij uw niet-lokale.)

Een aanvraag doen is een heel persoonlijke aangelegenheid. Iets waarbij u uw buurman of dorpsgenoot misschien liever niet tegenkomt. Welke van de 24 steunpunten u ook kiest, onze zaakbegeleiders zijn er voor u.

Op het steunpunt kunt u uw verhaal kwijt, uw dossier inzien of uw vragen stellen over schadevergoeding en herstel. Gratis en zonder afspraak.

Meteen een aanvraag indienen kan ook. Neem dan wel uw legitimatie of DigiD mee.

En wie weet brengt een bezoek aan een niet-lokaal steunpunt u wel bij een verborgen pareltje in onze provincie.

Hopelijk tot snel. En fijne reis!

Betrokken vanaf dag één: Diana Bausch (l) en Ina Blink (r)

Pieta Ettema - KAMPvuur

Stut en Steun staat stil bij 10 jaar 'grip op mijnbouwschade'

Door Natasja Loeffen, fotografie Natasja Loeffen en Annelore Tolhuizen

Op donderdag 4 juni 2026 stond Stut en Steun stil bij haar 10-jarig bestaan. Bezoekers konden tijdens het open huis elkaar en de medewerkers van het bewonerssteunpunt ontmoeten en (bij)praten over alles rondom de bevestigingsproblematiek. Er was een kunstexpositie met als thema 'aardbevingen'. In een doorlopende video verwoordden bewoners en (oud-)medewerkers waar Stut en Steun al 10 jaar voor staat en wat de meerwaarde is van het werk. Lopster gitarist Evert Scholten zorgde voor de muzikale omlijsting.

Iedereen kon meehelpen met het mozaïeken van een monument ter ere van het jubileum van Stut en Steun. Medewerkers en bezoekers plakten met veel aandacht samen steentje voor steentje. Dit proces gaf symbolisch weer waar het bewonerssteunpunt voor staat: helpende handen voor de bewoners, samen (weer) grip krijgen op de problematiek en hoop voor de toekomst.

Troost, herkenning en hoop

De kunstexpositie bestond uit kunstwerken met het thema 'aardbevingen'. Verschillende kunstenaars leenden hun kunstwerken uit aan Stut en Steun en zo ontstond een

indrukwekkend geheel. De verzameling geeft treffend weer hoe de bevestigingsproblematiek al jaren leeft in het gebied en hoe groot de impact is op niet alleen de huizen, maar op het gehele leven van de bewoners. Het idee achter de expositie is het bieden van troost, herkenning en hoop aan iedereen die dat nodig heeft. En gezien de warme reacties van de bezoekers lijkt dat doel behaald te zijn.

Tien jaar betrokkenheid

Na het open huis volgde een receptie in de Vredeskerk in Loppersum. Hier werden Ina Blink, de directeur en al 10 jaar be-

trokken bij het bewonerssteunpunt, Diana Bausch, steunpuntmedewerker sinds dag één en Jelle van der Knoop, 10 jaar voorzitter en mede-oprichter van Stut en Steun namens de Groninger Bodem Beweging, bedankt voor hun inzet en betrokkenheid.

Stut en Steun kijkt met een vol hart en dankbaarheid terug op een samenzijn waarin de nadruk ligt op het samen doen. Samen als team hard werken en samen met bewoners en ondernemers proberen meer grip te krijgen op de situatie.

Het einde is nog niet in zicht

In mei 2016 startte bewonerssteunpunt Stut en Steun met het ondersteunen van bewoners, en later ook ondernemers, bij de afhandeling van mijnbouwschade en versterking. Nu, tien jaar later, heeft het onafhankelijke steunpunt een kleine 8000 bewoners, waarvan een (klein) deel ondernemers, in het bevestigingsgebied geholpen.

Kijkend naar de toekomst zou Stut en Steun het liefst over een paar jaar de deur dichtdoen, omdat mensen ons niet meer nodig hebben. Maar gezien de huidige situatie en ontwikkelingen in het aardbevingengebied is het waarschijnlijker dat het bewonerssteunpunt over tien jaar nog steeds nodig is. Hoe dan ook, bewoners en ondernemers kunnen blijven rekenen op de betrokkenheid en helpende hand van het team van Stut en Steun.

Stut en Steun is hét onafhankelijke en deskundige steunpunt voor bewoners en ondernemers die materiële en emotionele schade ondervinden door de gevolgen van de gaswinning in de provincie Groningen en de gasopslag Norg en Grijpskerk. Stut en Steun biedt kosteloze ondersteuning.

Molenweg 58a
9919 AJ Loppersum
050 – 211 20 44
welkom@stutensteun.nl
www.stutensteun.nl

Inlooppreekuren op locatie

Maandag van 13:30-16:30 uur –
Kantoor Stut en Steun, Molenweg 58a te Loppersum

Woensdag van 09:30-12:30 uur –
De Fakkel, Oosterstationsstraat 14 te Uithuizen

Woensdag van 18:30-21:00 uur –
't Mainschoar, Hoofdweg 81A te Kolham

Donderdag van 13:30-16:30 uur –
Dorpshuis De Tille, Hoofdweg 128 te Westerlee

Na de zomervakantie vervalt het inlooppreekuur op donderdag in Westerlee en gaat deze van start op de dinsdag van 13.30-16.30 uur op dezelfde locatie.

'Samen mozaïeken met kunstenaar Petra Helmantel, medewerkers en bewoners'

'Henriëtte Wieringa-Kersaan - Aanklacht tegen de aardbevingen'

**STUT
EN
STEUN**
Grip op mijnbouwschade

Gaserfgoed op de kaart

'We willen laten zien wat er allemaal mogelijk is'

Wat te doen met een gaslocatie die niet meer wordt gebruikt? Kunstenaars en ontwerpers presenteerden hun voorstellen om de gaswinplekken te herbestemmen. In de Vredekerk in Loppersum luisterde een zaal met een bont gezelschap van jongeren, ouderen, kunstenaars en locals, aandachtig naar de plannen en na afloop kozen ze hun favoriet.

Door Els Zwerver

'Gaserfgoed op de kaart' is onder de paraplu van het Europese 'Pitch' georganiseerd door de Landschapswerkplaats, de bewonersinitiatieven Vergroenen Gaslocaties, EPIQ en de Universiteit Utrecht. De 'open call' of oproep resulteerde in maar liefst 27 inzendingen. Janna Oud Ammerveld van de Universiteit Utrecht: 'Een hele gaslocatie bewaren is het ene uiterste, alles weghalen het andere. Het is moeilijk om je voor te stellen wat ertussenin allemaal mogelijk is. Zoals je doet als je een moeilijke vraag hebt: die leg je voor aan creatieve breinen. Uit de 27 inzendingen zijn er vier geselecteerd voor nadere uitwerking, en er is een wildcard uitgereikt.'

De '4+1' geselecteerde ontwerpen kregen op 21 mei elk de kans om zich te presenteren. Alle inzenders wilden niet alleen de gaslocatie laten voortleven, maar ook iets positiefs creëren voor de gemeenschap.

De ontwerperscombinatie Daan, Peeters en Dijkstra beet het spits af met 'Feniks'. Een metershoge brandstapel die na het ritueel

verbranden de onderliggende klei tot een harde keramische laag bakt. Daaromheen een park met zichtlijnen op de zonnewendes. 'Het doet me een beetje denken aan Stonehenge, maar dan van levende bomen,' vindt een bezoeker. 'Jammer dat ik al dood zal zijn tegen de tijd dat dit er staat.'

STUDIOpnt, Observatorium en Grondwerk sloegen de handen ineen voor een voorstel dat samen met de bewoners vooral de randen van voormalige gaslocaties markeert. Ruud Reutelingsperger: 'Wij geven de lijst vorm. De inrichting van de ruimte is de verantwoordelijkheid van de eigenaar.' De organisatie verduidelijkt in de inleiding al dat grondeigenaren een belangrijke stem hebben in de bestemming van het gasperceel.

Kunstenaar Bart Eysink Smeets vertelde helder en bondig over zijn kleinschalige plan voor een ronde heuvel van 3,5 meter hoog naast een exact even grote kuil. 'De geschiedenis van het gas is er een van tegenstellingen. Van winst en verlies. Die

De presentatie in de Vredekerk Loppersum. Foto: Karen Beukema

maak ik zichtbaar. En om het een beetje ongemakkelijk te maken, zet ik zowel op de heuvel als in de kuil een lantaarnpaal en een bankje. De kuil stroomt natuurlijk vol water, en dan staat die lantaarnpaal daar middenin de poel; een beetje absurd.'

Veelomvattender is het plan van kunstenaar Arjen Boerstra. Al eerder bouwde hij een 'gasput' op schaal na, in hout. De schaalmodellen die hij voor dit ontwerp wil maken, worden van cortenstaal. 'Misschien worden het na een tijdje wel speeltoestellen, wie weet.' Boerstra wil in zijn ontwerp ook tiny houses opnemen en ruimte geven aan de principes van de ecokathedraal. 'Een deel van de locatie geven we terug aan de natuur, maar het andere deel gebruiken we voor cultuur en ontmoeting.'

Kunstenaar Henry Alles kreeg de wildcard. 'Ik kom uit een NAM-gezin, maar ging milieukunde studeren. Dat viel niet zo goed.' Alles houdt een enthousiast betoog voor zijn project 'Eet me', dat samen kweken, koken en eten moet stimuleren. Hij heeft ter plekke op een gaspitje een poffert gebakken die hij na afloop uitdeelt. 'De belangrijkste dingen zijn zorg en liefde, dat wil ik laten zien.'

'De belangrijkste dingen zijn zorg en liefde, dat wil ik laten zien.'

De presentatie van Feniks. Foto: Wietse Gijssel

EN DE WINNAAR IS .....

STUDIOpnt, Observatorium en Grondwerk is zowel door het publiek als door de vakjury tot winnaar gekozen.

Voor Leermens is het gaserfpad om de locatie uitgewerkt. Een pilaar vraagt aandacht voor de diepte van de gasboring: 85 keer de kerktoeren. De jury hecht grote waarde aan deelname van bewoners, vergroening en beleving van het landschap.

SOCIALE AGENDA NIJ BEGUN

Heb je een goed idee om
jouw buurt, wijk of dorp
leuker, mooier, prettiger of
socialer te maken?

Vraag een bijdrage aan vanuit het
Inwonersbudget Nij Begun

Het Inwonersbudget is bedoeld voor plannen die te maken hebben met:

- **Leefbaarheid** -> de buurt mooier, leuker, groener of prettiger maken
- **Sociale samenhang** -> samen iets doen, mensen bij elkaar brengen, activiteiten voor jong en oud

INWONERSBUDGET.NL

ADVERTORIAL (TEKST VAN DE ADVERTEERDER)

De aardbevingscoaches zijn er voor jou!

Schade door aardbevingen, onduidelijke procedures, lange wachttijden en steeds wisselende regels: voor veel inwoners van Het Hogeland voelt het proces rondom schade-aanpak als een doolhof. Het kost energie, roept frustratie op en kan het gevoel van veiligheid flink aantasten. De aardbevingscoaches zijn er om inwoners hierin te ondersteunen. Niet om het over te nemen, maar om naast hen te staan.

Wat doet een aardbevingscoach?

Een aardbevingscoach helpt inwoners die vastlopen of overzicht missen. Dat kan gaan over schade-aanvragen, versterking, contact met instanties of simpelweg het ordenen van vragen en zorgen. De coaches denken mee, leggen uit en helpen om de juiste stappen te zetten. Minstens zo belangrijk: ze luisteren.

"Ik wist echt niet meer waar ik moest beginnen. De aardbevingscoach hielp me overzicht te krijgen en nam de tijd om alles rustig door te nemen."

Meer dan papierwerk

De gevolgen van aardbevingen raken niet alleen huizen, maar ook mensen. Onzekerheid over veiligheid, stress door langdurige procedures en het gevoel niet gehoord te worden, maken veel los. Aardbevingscoaches hebben oog voor die menselijke kant.

"Het was zo'n opluchting dat iemand eindelijk zei: ik snap dat dit frustrerend is. Dat alleen al maakte verschil."

Ze zijn een onafhankelijke en laagdrempelige steun, zonder oordeel, met aandacht voor wat iemand nodig heeft op dat moment.

Ervaringen die het verschil maken

Inwoners die gebruikmaken van een aardbevingscoach geven vaak aan zich minder alleen te voelen in het proces.

"Ik dacht eerst: dat red ik zelf wel. Achteraf had ik veel eerder contact moeten opnemen."

Aardbevingscoaches Coralie, Myléne en Mathijs (vlnr)

De coaches nemen geen beslissingen voor inwoners, maar helpen hen wel om sterker en zekerder het gesprek aan te gaan met instanties.

Neem contact op

Woon je in Het Hogeland en loop je vast door alles wat komt kijken bij aardbevings-schade of versterking? Weet dat je er niet alleen voor staat. De aardbevingscoaches denken met je mee, op jouw tempo en op jouw manier. Een gesprek kan al lucht geven. Neem gerust contact op — ook als je nog niet precies weet wat je vraag is.

Heb jij een mooi idee om samen met de inwoners die hetzelfde ervaren als jij iets te organiseren? Ook dan kun je bij ons terecht!

Mensenwerk Hogeland
0595 - 74 50 90
info@mensenwerkhogeland.nl
www.mensenwerkhogeland.nl

mensenwerk
hogeland
Onderdeel van Tintengroep

BouwScoop

planeconomie
milieulasten
BIM coördinatie en controle
huisvestingsadvies
bouwregelgeving

"een brede blik op bouwen"

www.bouwscoop.nl

nvbk **Eco Quaestor**

JAN BOSS BV
timmerbedrijf

www.timmerbedrijfjanboss.nl

Rijksweg 13 Wirdum Tel. 0596-572351

www.timmerbedrijfjanboss.nl

Waar vakmanschap en kennis samen komen

jan@timmerbedrijfjanboss.nl - 06-55165522

De Bouw maakt het

ADVERTORIAL (TEKST VAN DE ADVERTEERDER)

Vergnes Expertise – Begeleiding en advies tijdens het versterkingstraject en bij schade steeds belangrijker

Naast het uitvoeren van contra-expertises met betrekking tot mijnbouwschades, kunt u ook bij ons terecht voor begeleiding en advies tijdens het versterkingstraject van uw woning.

Versterkingstraject Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

Het versterkingstraject is in de meeste gevallen een omvangrijk traject. Het traject begint met een opname waarna u een versterkingsadvies ontvangt. Het gehele traject kan bij u veel vragen en stress opleveren, aangezien er veel op u af komt en u verschillende keuzes dient te maken. Ook komen veel technische aspecten aan de orde.

Wordt u woning versterkt of vindt er sloop en nieuwbouw plaats, dan kunt u op kosten van NCG een onafhankelijke bouwadviseur inschakelen. U kunt hiervoor Vergnes Expertise inschakelen.

Wat doen wij als onafhankelijk bouwadviseur:

- Ondersteuning bieden bij gesprekken met de NCG, aannemer en/of andere organisaties zoals gemeente.

- Helpen vanaf de beoordeling van uw woning tot aan de oplevering.
- Het versterkingsadvies beoordelen.
- Helpen bij het maken van keuzen tijdens de ontwerpfase en uitvoeringsfase.
- Een herbouwbegroting maken indien noodzakelijk bij eventuele sloop/nieuwbouw.
- Advisering met betrekking tot verduurzaming
- Bouwbegeleiding tijdens de uitvoering.

Kosten:

De kosten voor het inschakelen van een onafhankelijke bouwadviseur worden vergoed door de NCG. Indien u ons wilt inschakelen als adviseur kunnen wij u helpen met de aanmelding bij NCG.

Vergnes Expertise helpt u graag

Naast het feit dat we echt onafhankelijk zijn, is het voor veel mensen een geruststellende gedachte dat we veel ervaring hebben met bouwbegeleiding, advies en mijnbouwschade. We weten hoe het werkt.

Meer weten?

Neem gerust contact met ons op, dan bespreken we de mogelijkheden. U kunt ons bereiken via 0594-767004 of via info@vergnexpertise.nl

Vergnes
EXPERTISE BV

Mijnbouwschade?
Laat u bijstaan!

Hoe maak je de bevingsproblematiek bespreekbaar onder jongeren?

Door jongerenonderzoekers OPGESCHUD

Hoe praat je met jongeren over aardbevingen, onveiligheid en zorgen die vaak thuis blijven hangen? 'De gemeente Het Hogeland vroeg ons hierover met leerlingen in gesprek te gaan om hun wensen en ideeën op te halen,' vertelt Twan. Op het Hogeland College in Warffum gingen leerlingen in groepjes in gesprek aan de hand van stellingen als: 'Ik praat makkelijk over dingen waar ik me zorgen over maak' en 'Jongeren moeten meer betrokken worden bij oplossingen voor problemen in hun omgeving.'

'Het merendeel vindt dat er op school weinig aandacht is voor de bevingsproblematiek,' zegt Nanna. Tijdens de dagopening komt het soms aan bod, maar dat verschilt per docent. 'Bij wiskunde bespreekt de leraar na een aardbeving ervaringen uit de klas. Toch voelt school voor veel jongeren niet als een plek om zulke zorgen te delen,' legt Robin uit. Volgens de jongerenonderzoekers ligt de drempel hoog doordat docenten niet altijd de taal van jongeren spreken of zorgen worden gebagatelliseerd. Sommige leerlingen houden problemen liever voor zichzelf. Robin: 'een meisje zei letterlijk: "Ik deel mijn problemen met niemand, ik deal er zelf wel mee." Dat vond ik best heftig.'

Om het ijs te breken begonnen ze met een check-in-vraag. 'Wat is je favoriete snack in een tussenuur? Zo creëren we een gelijkwaardig gesprek,' zegt Twan. Dat werkte: leerlingen deelden uiteenlopende ervaringen. Sommigen merken weinig van de bevingen, anderen wonen al jaren in een wisselwoning. 'Een jongen vertelde over inspecties thuis en dat het er ijskoud is. Toen andere leerlingen zich in zijn situatie verplaatsten,

ontstond meer begrip,' vertelt Robin. De gesprekken lieten ook zien dat jongeren niet gewend zijn hun mening te geven. 'Vaak is dit de eerste keer dat ze zo direct worden bevraagd,' zegt Robin. Over meer betrokkenheid van jongeren waren de meningen verdeeld. De ene helft wilde meepraten, bijvoorbeeld via sociale media. De andere helft vond dat jongeren daarvoor nog te weinig kennis hebben. Toch bleek er wel behoefte aan invloed op onderwerpen die dichtbij staan, zoals activiteiten in het dorp of een slecht verlicht fietspad. 'Ze willen zelf aan het stuur zitten, met ondersteuning van een volwassene waar nodig,' zegt Twan.

Veel jongeren weten bovendien niet waarvoor ze bij de gemeente terecht kunnen. 'Een groepje wilde een dorpsfeest organiseren, maar dacht dat de gemeente daar niets mee kon,' vertelt Nanna. Terwijl gemeenten juist kunnen meedenken en soms financieel ondersteunen. Die onbekendheid zorgt ervoor dat ideeën blijven liggen.

Na twee gastlessen heeft OPGESCHUD veel wensen en ideeën opgehaald. 'We werken

Van links naar rechts: Achterste rij: Jesper, Stan (oud jongerenonderzoeker), Thijmen (oud-jongerenonderzoeker), Twan, Romy Misran (Projectleider Jimmy's), Judith Euwema (onderzoeker RUG), Kris, Laila Jongma (Procesbegeleider Jimmy's) en Robin. Voorste rij vanaf links: Nanna en daarnaast Nanke.

alles uit en koppelen in juni terug aan de gemeente wat er leeft onder jongeren in de regio,' vertelt Robin. De onderzoekers hopen dat de gemeente er ook echt mee aan de slag gaat. Voor de zomer krijgen de leerlingen terug wat er met hun input gebeurt. 'Het is belangrijk dat jongeren gedurende het hele proces worden meegenomen. Anders denken ze al snel dat hun mening geen zin heeft,' zegt Twan. Ook als ideeën niet uitvoerbaar zijn, is eerlijkheid belangrijk. 'Als je uitlegt waarom iets niet kan, begrijpen jongeren dat en denken ze graag mee over alternatieven.'

Over OPGESCHUD

Wij zijn OPGESCHUD: een team van zes (voorheen acht) enthousiaste jongerenonderzoekers (16–22 jaar) uit het Groningse bevingsgebied. Als samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Groningen en Jimmy's zetten wij ons in voor échte jongerenparticipatie. Wij vinden dat beleid en beslissingen die jongeren raken niet alleen over jongeren gemaakt moeten worden, maar juist mét jongeren. Daarom werken wij aan thema's rondom de gevolgen van gaswinning en aardbevingen.

Jongeren in Groningen groeien op met bevingen, (emotionele) schade, versterking en onzekerheid. Toch worden zij vaak onvoldoende betrokken bij gesprekken en besluitvorming, terwijl juist hun toekomst op het spel staat. Wij willen daarom niet alleen gehoord worden, maar ook actief meedenken, meepraten en bijdragen aan oplossingen die aansluiten bij de ervaringen en behoeften van jongeren.

Binnen OPGESCHUD doen wij onderzoek vanuit het perspectief van jongeren. Via gesprekken, bijeenkomsten en 'proeftuinen' gaan wij in gesprek met andere jongeren en organisaties zoals de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), onderzoekers en maatschappelijke partners. Daarbij staan duidelijke communicatie, wederzijds vertrouwen en een open gesprek centraal.

Met dit artikel geven wij een inkijk in wat jongeren bezighoudt en waarom hun perspectief onmisbaar is voor de toekomst van Groningen. Door onze ervaringen en inzichten te delen, willen wij bijdragen aan meer begrip, betere samenwerking en een sterkere stem voor jongeren. Je zult ons vaker gaan tegenkomen in de GBB-krant!

Samenwerken? Neem contact met ons op via Instagram (@opgeschud) of LinkedIn (Opgeschud) of via een mailtje naar opgeschud@rug.nl

Of je nu je huis wilt isoleren, een nieuwe vloer zoekt of bouwmaterialen nodig hebt—bij BAUHAUS vind je alles onder één dak. Met 16 speciaalzaken en meer dan 100.000 kwaliteitsproducten helpen we je bij elke stap van je klus. Onze vakmedewerkers staan klaar om je te adviseren, zodat jij met vertrouwen aan de slag kunt.

Maak je woning **energiezuiniger**. met isolatiemateriaal voor daken, muren, leidingen en radiatoren.

Kies **de juiste vloer** —of je nu gaat voor laminaat, PVC, parket of tegels, wij helpen je de beste keuze te maken.

Snel en makkelijk inkopen? In onze drive-in laad je grote materialen direct in je bus of aanhanger.

Altijd voordelig dankzij onze laagsteprijsgarantie.

Met BAUHAUS bouw je wat op.

ISOLATIEMATERIAAL

VLOEREN

BAUHAUS DRIVE-IN

>> Inrijden >>
>> inladen >>
>> uitrijden.

Grote bouwmaterialen haal je eenvoudig op in onze Drive-in waar we klaar staan om je te helpen.

**GROTE HOEVEELHEDEN
BOUWMATERIALEN VOOR
BEDRIJVEN ÉN PARTICULIEREN.**

Onze belofte aan jou:
altijd de laagste prijs.

12% LAAGSTE- PRIJSGARANTIE

En als je toch ergens anders het product goedkoper ziet, dan geven we je dezelfde prijs plus 12% extra korting. Zo weet je zeker dat je bij BAUHAUS nooit te veel betaalt!

7 DAGEN PER WEEK GEOPEND

Onze actuele openingstijden vind je op: nl.bauhaus/groningen

BAUHAUS Groningen
Bornholmstraat 15
9723 AW Groningen
service.460@nl.bauhaus
050 205 3550

Met BAUHAUS bouw je wat op.

De Groningenwet

Wat is de Groningenwet?

De Groningenwet is de wet waarin alles over schade, versterking en de 50 maatregelen van Nij Begun geregeld is. De wet is niet nieuw. Het is een voortzetting van de Tijdelijke wet Groningen, die eigenlijk al is ingegaan, met terugwerkende kracht, op 1 januari 2018. Daaraan werd per 1 juli 2021 het hoofdstuk schade toegevoegd, en op 1 juli 2023 het hoofdstuk versterking.

De Tijdelijke wet Groningen was al een ingewikkelde wet. Nu krijgt de wet een nieuwe naam, Groningenwet, en komen de nieuwe bepalingen van de 50 maatregelen van Nij Begun er ook in.

De Groningenwet is inmiddels door de Tweede Kamer gegaan, en wordt dit najaar behandeld in de Eerste Kamer. Dan kan de Groningenwet naar verwachting ingaan op 1 januari 2027.

Dat de Groningenwet een ingewikkelde voorgeschiedenis kent is aan de hoofdstukindeling en de artikelnummering te zien. Elke wet heeft bovendien een 'citeertitel'. Om ook dat wat moeilijker te maken heeft de Groningenwet als citeertitel de 'Wet Groningen'.

Wat staat er in de Groningenwet?

De wet is in hoofdstukken ingedeeld, en binnen de hoofdstukken in artikelen.

Algemene bepalingen

Hoofdstuk 1

Het eerste hoofdstuk bevat, zoals bij elke wet, de algemene bepalingen. Artikel 1 bevat enige definities, zoals de definitie van 'schade'.

NIEUW

Toegevoegd wordt in artikel 1 een definitie van 'veronderstelde schade'.

Schade

Hoofdstuk 2 t/m 4

De hoofdstukken 2 t/m 4 gaan over schade. In hoofdstuk 2 (artikelen 2 t/m

7) wordt het IMG ingesteld, en worden de taak en de bevoegdheden van het IMG geregeld, zoals de mogelijkheden van de schadeafhandeling. In hoofdstuk 3 (artikelen 8 en 9) gaat het over de aansturing en het toezicht op het IMG. In hoofdstuk 4 (artikelen 10 t/m 13) worden de procedures van het IMG geregeld. Deze hoofdstukken bevatten vooral wat er vanaf per 1 juli 2021 geldig is.

NIEUW

In artikel 2 wordt 'daadwerkelijk herstel' toegevoegd.

En er is een nieuw artikel 9a voor 'veronderstelde schade'.

Versterking

Hoofdstuk 5

In dit hoofdstuk (artikelen 13a t/m 13m) wordt de versterkingsoperatie geregeld en de taak en bevoegdheden van de NCG. Dit hoofdstuk is tussengevoegd per 1 juli 2023: vandaar die artikelnummering van 13a t/m 13m.

NIEUW

Bijstand

Hoofdstuk 5a

In dit hoofdstuk wordt de gratis bijstand voor bouwkundig, juridisch en financieel advies mogelijk gemaakt. Die bijstand heeft zowel betrekking op schade als op versterking. Dat dit hoofdstuk nog weer later tussengevoegd is blijkt zowel uit het artikelnummer (artikel 13n) als uit het hoofdstuknummer (hoofdstuk 5a).

NIEUW

Zorgplicht brede welvaart en verduurzaming

Hoofdstuk 5b

Twee onderwerpen - die niets met elkaar van doen hebben - worden in één nieuw hoofdstuk samen geregeld. Artikel 13o gaat over de Zorgplicht brede welvaart (inzake maatregel 35 Economische Agenda voor 30 jaar, en maatregel 31 t/m 34 Sociale Agenda voor 30 jaar), Artikel 13p gaat over de Zorg-

plicht verduurzaming (maatregelen 28 en 29 van Nij Begun) en Artikel 13q gaat over het bijbehorende uitvoeringsprogramma van het rijk.

NIEUW

De Staat van Groningen en Noord-Drenthe

Hoofdstuk 5c

Een compleet nieuw hoofdstuk, voor maatregel 1 van Nij Begun. Hierin wordt de jaarlijkse Staat van Groningen en Noord-Drenthe geregeld. Artikel 13r gaat over het opstellen van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe, Artikel 13s gaat over, wat de titel al zegt: 'overleg en reactie', Artikel 13t gaat over gegevensverwerking.

Schade (vervolg)

Hoofdstuk 6 t/m 7

Deze hoofdstukken zijn het vervolg van de hoofdstukken 2 t/m 4. In hoofdstuk 6 wordt de financiering geregeld (artikel 14) en de heffing van de kosten op de NAM (artikel 15). Een bijzondere plaats heeft batch 1588. Daarvoor zijn speciale artikelen opgenomen om de ingewikkelde financieringsstructuur te regelen (artikel 15a) en de uitkeringen van het rijk aan de gemeente die daarmee samenhangen (artikel 15b). Ten slotte regelt hoofdstuk 7 (artikelen 16 t/m 19b) de mogelijkheid om prejudiciële vragen te stellen.

NIEUW

Artikel 14 wordt aangepast voor de toekomstige financiering van schade en versterking. Deze financiering is 'voor zo lang als dat nodig is'. Ook wordt de financiering van de Zorgplicht brede welvaart en verduurzaming (het nieuwe hoofdstuk 5b) geregeld. Artikel 14a wordt toegevoegd om de aansluiting met de rijksbegroting te borgen.

NIEUW

Voorkom verschillen

Hoofdstuk 7a

Dit hoofdstuk bevat slechts één artikel. In

Staande praktijk

Nij Begun, met de 50 maatregelen, is verschenen op 25 april 2023. Veel van de maatregelen worden nu al uitgevoerd, vaak op basis van tijdelijke regelgeving. Met de Groningenwet worden alle 50 maatregelen wettelijk verankerd.

artikel 19c krijgen de minister, NCG en IMG de verplichting om verschillen zo veel mogelijk tegen te gaan, bij de afhandeling van schade, de versterking, de verduurzaming 'en andere compensatie'.

Slotbepalingen

Hoofdstuk 8

Elke wet kent slotbepalingen, ook deze. Artikel 20 - dat oude artikel regelde dat de Tijdelijke wet Groningen elke twee jaar geëvalueerd werd.

NIEUW

Artikel 20 vervalt wegens de komst van de Staat van Groningen en Noord-Drenthe

Artikel 21 en 22 bevatten overgangsbepalingen over schade, bijvoorbeeld de bepaling dat alleen schademeldingen van na 31 maart 2017, 12.00 uur, in behandeling worden genomen. Artikel 22a regelt de personele overgang van de TCMG naar het IMG per 1 juli 2021. Artikel 22b regelt overgang bij versterking. De artikelen 23 t/m 28 regelen samenhangende zaken in andere wetten, met name in de Mijnbouwwet. Artikel 29 gaat over de inwerkingtreding. En artikel 30 regelt de naam van de wet.

NIEUW

De naam wordt nu Wet Groningen.

Is je de moed na het lezen van dit artikel nog niet in de schoenen gezonken en wil je meer weten over de Groningenwet? Kijk dan op www.dashboardgroningen.nl/wet-groningen

Wet

Een wet wordt opgesteld in concept door de minister of vanuit de Tweede Kamer. Er komt advies van de Raad van State. Daarna wordt de wet behandeld in de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

Een wet wordt ondertekend door de minister en de koning.

Een wet gaat gewoonlijk in op 1 januari of 1 juli. Een wet wordt gepubliceerd in het Staatsblad.

Besluit

Onder een wet kunnen besluiten 'hangen', waarin een specifiek onderdeel van de wet geregeld wordt. Een besluit doorloopt ook het traject van advies door de Raad van State en behandeling door de Kamers. Een besluit wordt ondertekend

door de minister of staatssecretaris en kan op elk moment ingaan. Het wordt gepubliceerd in het Staatsblad.

Regeling

Van een wet of besluit kunnen meer gedetailleerde onderdelen geregeld worden in een regeling, soms ook beleidsregel genaamd of Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Men spreekt ook wel van 'algemeen verbindende voorschriften' vanuit het Ministerie. Een regeling wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Hoe is dat bij de Groningenwet?

De Groningenwet regelt bijvoorbeeld dat de schade door IMG afgehandeld wordt en de versterking door de NCG (TwG, Stb 2020, 85). Het gebied waar het wettelijk bewijsvermoeden van toepassing is bij schade, is geregeld in een besluit

(Stb 2023, 389). En dat eigenaren gratis bouwkundig, financieel of juridisch advies kunnen krijgen bij zowel schade als versterking is dan weer preciezer geregeld in een regeling (Stcrt 2023, 22116).

Een bijzonderheid betreft het IMG. Dat komt door haar status. Het IMG is een zbo, een zelfstandig bestuursorgaan. Een zbo kan zelf besluiten om beleidsregels op te stellen, aansluitend op de van toepassing zijnde wetten en besluiten.

Alle onderdelen daarvan zijn als Regelingen gepubliceerd in de Staatscourant.

De NCG is echter geen zbo, maar een gewone overheidsdienst. Het is onderdeel van BZK.

Afkortingen

- ACVG** Adviescollege Veiligheid Groningen
- IMG** Instituut Mijnbouwschade Groningen
- NAM** Nederlandse Aardolie Maatschappij
- NCG** Nationaal Coördinator Groningen
- BZK** Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Stb** Staatsblad
- Stcrt** Staatscourant
- TCMG** Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen
- TwG** Tijdelijke wet Groningen
- Zbo** Zelfstandig bestuursorgaan

Mijnbouwschade? Laat u bijstaan!

Wij zijn het regionale expertisebureau dat opkomt voor de belangen van iedereen die getroffen is door mijnbouwschade. Vergnes Expertise heeft jarenlange ervaring in de schade-expertisebranche. Onze insteek is dat de schade volledig en duurzaam wordt hersteld op kosten van de veroorzaker.

Wat kunnen we voor u betekenen?

- ✓ Een contra-expertiserapport opstellen
- ✓ Opstellen zienswijze als reactie op adviesrapport IMG
- ✓ Deskundige beoordeling van herstelwijze
- ✓ Advies en begeleiding tijdens bouwkundig versterken van uw woning
- ✓ Een nulmeting uitvoeren
- ✓ Een herbouwtaxatie van uw woning opstellen.

Kenmerken Vergnes Expertise

- ✓ Wij komen op voor uw belangen
- ✓ Vakkundige schadeopname
- ✓ Onafhankelijk
- ✓ Objectieve bouwkundige experts
- ✓ Ruime ervaring met mijnbouwschades

Aangesloten bij
de kamer van

0594-767004
info@vergnes-expertise.nl
www.vergnes-expertise.nl

U kunt altijd vrijblijvend contact opnemen